

Struktura narodowa państw środkowoazjatyckich i dynamika jej zmian 1989 – 2012 (1)

Narody	Uzbekistan		Kazachstan		Kirgistan		Turkmenistan szacunek '12		Tadżykistan		Razem w Azji Śr. bez wł.Rep.		Rosja	Iran	Afganistan	Chiny	Suma mln
	1989	2012 ¹	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2010	1989	2010	2010	2012	2010	2010	2012 ²
Uzbecy	1989	2012 ¹	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2010	1989	2010	2010	2012	2010	2010	2012 ²
Mln	14,142	22,301	0,370	0,457	0,550	0,768	0,317	0,496	1,197	0,926	2,434	2,647	0,290	-	2,700	0,010	27,948
% lud.	71,4	75-80	2	2,9	12,9	14,3	9,01	9,38	23,5	12,2	-	-	-	-	9	-	
Karakalpak	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2010	1989	2012	2010	2012	2010	2010	2012
Mln	0,412	0,520	-	-	-	-	0,003	0,004	-	-	0,003	0,004	0,001	0,049	0,005	-	0,578
% lud.	2,1	1,88	-	-	-	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ujgurzy	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2010	1989	2012	2010	2012	2010	2010	2012
Mln	0,036	0,051	0,185	0,223	-	0,049	0,001	0,002	-	-	0,222	0,324	0,004	0,006	0,004	8,345	8,683
% lud.	0,2	0,2	1,1	1,4	-	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	
Kazachowie	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2012	1989	2009	2010	2012	2010	2010	2010
Mln	0,802	1,149	6,534	10,098	0,37	0,033	0,087	0,035	0,011	-	0,937	1,217	0,647	0,006	-	1,460	13,428
% lud.	4,1	3,88	39,7	63,1	0,9	0,6	2,49	0,7	0,2	-	-	-	-	-	-	-	
Kirgizi	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2012	1989	2012	2010	2012	2010	2010	2012
Mln	0,175	0,249	0,013	0,023	2,223	3,804	-	0,001	0,064³	0,126	0,252	0,399	0,103	-	-	0,187	4,493
% lud.	0,9	0,9	0,1	0,1	52,4	70,9	-	-	1,3	1,7	-	-	-	-	-	-	
Turkmeni	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2012	1989	2012	2010	2012	2010	Turcja	
Mln	0,122	0,172	-	-	-	-	2,536	4,472	0,020	0,015	0,144	0,187	0,037	0,624	0,699	0,900	6,919
% lud.	0,6	0,6	-	-	-	-	72,01	83,6	0,3	0,2					2		
Tatarzy	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2012	1989		Turcy		2010		
Krym. Tatar	0,188	0,010							0,007		0,195	0,017	-	-	-	-	-
Tatar/Turcy	0,467	0,324	0,377	0,301	0,091	0,070	0,039	0,035	0,072	0,006	1,046	0,736	0,105				
% lud.	3,3	1,2	2,3	1,9	2,2	1,3	1,1	0,6	1,6	-							
Tadżycy	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2012	1989	2010	2010	2012	2010	2010	2012
Mln	0,934	1,165	0,026	0,036	0,34	0,046	-	-	3,172	6,374	0,994	1,247	0,200	0,081	8,349	0,051	16,302
% lud.	4,7	3,88	0,2	0,2	0,8	0,9	-	-	62,3	83,4					27-31		

¹ Dane szacunkowe, dane wstępne będą latem 2013.

² Jako datę przyjęto datę spisu (spisów) podstawowego dla określenia liczebności danego narodu.

³ W 1989 nie uwzględniono Kirgizów Lakai-

Rosjanie	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2010	1989	2012					
Mln	1,653	0,562	6,227	3,793	0,917	0,420	0,334	0,140	0,388	0,035	9,283	4,949					
% lud.	8,3		37,8	23,7	21,5	7,8	9,48	2,6	7,6	0,5							
Ukraińcy	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2012	1989	2012					
Mln	0,153	0,037	0,896	0,333	0,108	0,022	0,035	0,010	0,041	0,021	1,233	0,423					
% lud.	0,8	-	5,4	2,1	2,5	0,4	1,01	-	0,8	-							
Białorusini	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2010	1989	2012					
Mln	0,030	-	0,182	0,066	0,009	-	0,009	-	0,007	-	0,237	0,066					
% lud.	0,1	-	1,1	0,4	0,2	-	0,3		0,1	-							
Niemcy	1989	2012	1989	2009	1989	2009	1989	2012	1989	2012	1989	2012					
Mln	39,809	0,014	0,958	0,178	0,101	0,010	0,004	0,002	0,032	0,003	1,135	0,207					
% lud.	0,2	-	5,8	1,1	2,4	0,2	0,1	-	0,4	-							
Razem	19,810	29,559	16,537	16,196	4,258	5,362	3,522	5,330	5,092	7,565							

Dunganie – ok. 110 tys. 52 tys. w Kazachstanie i 58 tys. w Kirgizji to w Chinach Hui – 10,5 mln (2010)

W Turkmeni ponadto w 2012 roku mieszkało według szacunków: 7,4 tys. Baszkirów, 3,6 tys. Czuwaszy, 36 tys. Beludźów, 53 tys. – Azerów, 17 tys. Lezginów oraz 12 tys. Persów.

W Tadżykistanie ponad 50 tys. Kirgizów Lakai (Badachschan), reszta Kirgizi „kirgisy”. Pewne dane spisu z 2010 roku dotyczą tylko sumy mieszkańców republiki – 7,565 mln, dane narodowościowe są szacunkowe i pochodzą z 2012 roku. Persów – 57 tys.

Polacy w Kazachstanie z 60 tys. (1989) do 34 tys. (2009)

Struktura narodowa państw środkowoazjatyckich i dynamika jej zmian 1989 – 2012 (2)

Państwo/narody	1989		1999		2009		Azja Śr.	Rosja	Chiny	Iran	Afganistan	Razem
Kazachstan	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%						mln
Kazachowie	6.534.616	39,7	8.011.452	53,5	10.096.763	63,1	1,217	0,647	1,460	-	-	13,428
Kirgizi	14.112	0,1	10.925	0,1	23.274	0,1						
Uzbecy	332.017	2,0	370.765	2,5	456.997	2,9						
Ujgurzy	185.301	1,1	210.377	1,4	224.713	1,4						
Tatarzy	327.982	2,0	249.052	1,7	204.229	1,3						
Turcy	49.567	0,3	75.950	0,5	97.015	0,6						
Azerowie	90.083	0,5	78.325	0,5	85.292	0,5						
Razem Turcy	7.533.678	45,7	9.006.846	60,2	12.188.283	70,9						
Kurdowie	25.425	0,2	32.764	0,2	38.325	0,2						
Tadźycy	25.514	0,2	25.673	0,2	36.277	0,2						
Razem Irańczycy	25.939	0,4	58.437	0,4	74.602	0,4						
Rosjanie	6.227.549	37,8	4.480.675	29,9	3.793.764	23,7						
Ukraińcy	896.240	5,4	547.065	3,7	333.031	2,1						
Białorusini	182.601	1,1	111.924	0,7	66.476	0,4						
Polacy	59.956	0,4	47.302	0,3	34.057	0,2						
Niemcy	957.518	5,8	353.462	2,4	178.409	1,1						
Razem Słow/Niem	8.324.864	60,5	5.540.328	37,0	4.405.737	27,5						
Ludność	16.464.464	100	14.981.281	100	16.009.597	100						
Kirgizja	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%						
Kirgizi	2.229.663	52,4	3.128.147	64,9	3.804.788	71	0,399	0,103	0,187	-	-	4,493
Kazachowie	37.318	0,9	42.657	0,9	33.198	0,6						
Uzbecy	550.096	12,9	664.950	13,8	768.405	14,3						
Ujgurzy	36.779	0,9	46.944	1,0	48.543	0,9						
Tatarzy	70.068	1,7	45.438	0,9	31.424	0,6						
Turcy	21.294	0,5	33.327	0,7	39.133	0,7						
Azerowie	15.775	0,4	14.014	0,3	17.267	0,3						

Razem Turcy	2.960.993	69,7	3.975.478	82,5	4.742.758	88,4						
Tadźcy	33.518	0,8	42.636	0,9	46.105	0,9						
Kurdowie	14.262	0,3	11.620	0,2	13.171	0,3						
Razem Irańczycy	47.780	1,1	54.256	1,1	59.276	1,2						
Rosjanie	916.558	21,5	603.201	12,5	419.583	7,8						
Ukraińcy	108.027	2,5	50.442	1,0	21.924	0,4						
Białorusini	9.187	0,2	3.208	0,1	1.394	-						
Niemcy	101.309	2,4	21.471	0,4	9.487	0,2						
Razem Słow/Niem	1.135.081	26,6	678.322	14,0	452.388	8,4						
Ludność	4.257.755	100	4.822.938	100	5.362.793	100						
Uzbekistan	1989	%	1996 szac.	%	2012⁴	%						
Uzbecy	14.142.475	71,4			22.301.000	75	2,647	0,290	0,010	-	2,700	27,948
Ujgurzy	35.762	0,2			51.000	0,2						
Karakałpacy	411.878	2,1		2,5	520.000	1,8						
Kazachowie	808.227	4,1			1.149.000	3,88						
Kirgizi	174.907	0,8			249.000	0,9						
Tatarzy	467.829	2,4		1,5	324.000	1,2						
Tatarzy Krym	188.772	1,0			10.000	-						
Turkmeni	121.578	0,6			172.000	0,6						
Turcy	106.302	0,5			324.000	1,2						
Azerowie	44.410	0,2			?							
Razem Turcy	16.502.140	83,3			25.100.000	84,8						
Tadźcy	933.560	4,7		3	1.165.000	3,88						
Rosjanie	1.653.478	8,3		5,5	562.000	1,9						
Ukraińcy	153.197	0,8			37.000	-						
Białorusini	30.000	0,1										
Ormianie	50.537	0,3			?	-						
Niemcy	39.809	0,2			14.000	-						

⁴ Wyniku pierwszego spisu powszechnego w niepodległym Uzbekistanie będą znane w 2013 roku.

Żydzi	94.689	0,5			?	-							
Razem rusofoni	2.021.710	10,1			700.000?								
Ludność	19.810.077	100			29.559.100								
Turkmenistan	1989		1995		2012⁵				Turcja				
Turkmeni	2.536.606	72	3.403.639	76,7	4.472.800	83,6	0,187	0,037	0,900	0,624	0,699	6,919	
Uzbecy	317.333	9,0	408.259	9,2	496.000	9,3							
Kazachowie	87.802	2,49	88.752	2,0	35.000	0,7							
Azerowie	33.365	0,9	brak		27.000	0,5							
Tatarzy	39.277	1,1	35.501	0,8	22.000	0,4							
Turcy	227				13.000	0,2							
Karakalpacy	3.062	0,1			4.000	0,1							
Razem Turcy	3.017.682	85,6	3.936.151	88,7	5.065.800	94,8							
Beludżowie	28.280	0,9			50.000	0,9							
Persowie	7.637	0,2			12.000	0,2							
Kurdowie	4.387	0,1			8.000	0,2							
Razem Irańczycy	40.304	1,2			70.000	1,3							
Rosjanie	333.892	9,5	297.319	6,7	140.000	2,6							
Ukraińcy	35.578	1,0	brak		10.000	0,2							
Białorusini	9.220	0,3	brak		-	-							
Niemcy	4.434				2.000								
Ormianie	31.829	0,9	brak		23.000	0,4							
Razem rusofoni	414.263	11,4	297.319	6,7	175.000	3,2							
Ludność	3.522.717	100	4.437.600	100	5.330.400	100							
Tadżykistan	1989		2000		2010				Chiny				
Tadżycy	3.172.400	62,3	4.898.382	79,9	6.373.834	84,3	1,247	0,200	0,051	0,081	8,349	16,302	
Uzbecy	1.197.800	23,5	936.703	15,3	926.344	12,2							
Kirgizi Lakai			51.001	0,8	65.555	0,9							
Kirgizi	63.832	1,3	65.515	1,1	60.715	0,8							

⁵ Dane szacunkowe, dokładne dane spisu z grudnia 2012 r. będą dostępne w wersji wstępnej latem 2013.

Turkmeni	20.487	0,4	20.270	0,3	15.171	0,2						
Tatarzy	72.228	1,4	18.939	0,3	6.495	0,1						
Tatarzy Krymscy	7.214	0,1	-	-	-	-						
Kazachowie	11.376	0,2	936	-	595	-						
Razem Turcy	1.372.937	26,9	1.093.364	17,8	1.075.275	14,0						
Pamirzy⁶			135.000	2,0	140.000⁷	1,9						
Niemcy	32.700	0,5	1.136	-	446	-						
Rosjanie	388.500	7,6	68.171	1,1	34.838	0,5						
Ukraińcy	41.400	0,8	3.787	0,1	1.090	-						
Białorusini	7.247	0,1			104							
Ormianie	5.651	0,1			7.700	0,1						
Razem Słow/Niem	505.498	9,1	73.100	1,2	50.804	0,6						
Ludność	5.092.600	100	6.127.493	100	7.564.502	100						

Przemieszczenie narodów tytularnych w Azji Środkowej oraz mniejszość rosyjska i rusofoni (w tym Ukraińcy, Białorusini, Niemcy)

Naród	Kazachstan	Kirgizja	Uzbekistan	Turkmenia	Tadżykistan	Poza wł. rep. w Azji Środkowej	Razem poza Rep.	Liczebność narodu w mln
Uzbecy	0,457	0,768	22,301	0,496	0,926	2,647	5,647	27,948
Kazachowie	10,098	0,033	1,149	0,035	brak	1,217	3,330	13,428
Turkmeni	-	-	0,172	4,472	0,015	0,187	2,447	6,919
Kirgizi	0,023	3,804	0,249	0,001	0,126	0,399	0,689	4,493
Tadżycy	0,036	46.105	1.165.000	-	6,374	1,247	9,928	16,302
Rosjanie w tys.	3.793.000	419.000	562.000	140.000	34.838			4.949.000
Rusofonii	4.405.737	452.388	700.000?	175.000	50.804			5.783.929

⁶ Pamirzy to grupa plemion pamijskich mówiąca różnymi językami: szugni (65%), ruszani (13%), wakhi (12%), Bartangi (5%), jazgulami (3%), chufi (1.5%), iszkaszimi (0.8%). 5-13 tys. Mówi językiem jagnobi.

⁷ W spisie z 2010 roku zostali podzieleni na poszczególne grupy etniczne. Ilość szacunkowa, procent w zaokrągleniu